

Tilsynserklæring for skoleåret 2023/2024 for Friskolen i Viborg:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 791015	Skolens navn: Friskolen i Viborg
----------------------	-------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Anna Marie Hald

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
04-09-2023	Hele skolen	Morgensamling	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
04-09-2023	4.-5. klasse	Matematik	Naturfag	Anna Marie Hald
04-09-2023	8. klasse	Billedkunst	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald
04-10-2023	8. og 9. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
28-02-2024	Hele skolen	Morgensamling	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
28-02-2024	9. klasse	Kulturfag/Samfundsfag	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
28-02-2024	5. & 6. klasse	Musik	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald
28-02-2024	1. & 2. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
28-02-2024	3. klasse	Dansk/billedkunst	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald
28-02-2024	4. & 5. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
28-02-2024	0. & 1. klasse	Idræt	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald
28-02-2024	7. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Mit 1. skolebesøg i år lå tidligt. Alligevel var det let at få øje på, at der siden skolestart et par uger inden, var blevet arbejdet ihærdigt med "Egypten" som emne. Overalt var der hængt ting op, som ledte én på sporet af Egypten.

En meget ung pædagogmedhjælper var ovre ved et par urolige drenge og fik på fornemmeste vis manet dem til ro, så der netop kunne herske den hyggelige stemning, som alle, der træder ind af døren, bliver mødt med. Senere efter morgensamlingen, så jeg selvsamme "pædagogmedhjælper" sidde som elev i klassen. Sikke en god idé at lade de store elever arbejde i SFOen og give de gode værdier videre og være gode rollemodeller.

I den fælles morgensamling var det 8. og 9. klasse, der skulle holde oplæg. De var kommet hjem fra en studietur til Rom for en ugen siden. Forældrene havde de holdt oplæg for, og nu skulle resten af skolen præsenteres for deres oplæg.

De havde besøgt de klassiske steder i Rom som Trevi Fontænen, Pompejus, hvor Julius Cesar blev myrdet og som nu er hjemsted for 1000-vis af katte, Pantheon Gudernes monument og Colosseum. I betragtning af at de havde besøgt en af verdenshistoriens vugger, så var det en noget tam præsentation. Om det var teenagerens uimponeret væsen, eller det var, fordi det var mandag morgen, det skal være usagt. Jeg så godt det skuffede udtryk i skoleleder Henriks øjne, da vi gik derfra. Både han og jeg ved dog, at der er sået frø af interesse for kultur og historie ved sådan et besøg til Rom. Så må det få lov at ligge lidt i dvale og blive vakt til live på et senere tidspunkt.

De fine traditioner med at synge for fødselsdagsbørn fik jeg også med ved morgensamlingen. Der blev ligeledes sunget fælles morgensang. Alt i alt en rigtig god start på en skoledag i fællesskabets ånd.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

Ja, der tales dansk i timerne, bortset fra i sprogfagene, hvor det tilstræbes at tale det sprog, der undervises i.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Jeg har flere gange været med i de ældste klasseres litteraturlæsning og gennemgang/analyse. Jeg fornemmer tydeligt, at det altid er valgte materialer, der arbejdes med. Det er ofte noget, som eleverne kan spejle sig i og som rykker dem en lille smule og giver plads til refleksion og eftertanke.

Da jeg under mit første besøg i år var med i 8. og 9. klasse, havde de lige læst "Hvis der var krig i Norden" af Janne Teller. (Det var de selvsamme elever, der få minutter tidligere havde leveret et halv-lunkent oplæg)

De havde alle læst bogen og blev nu delt ind i hold af 4-5 stykker, hvor de skulle analysere og give svar på forskellige spørgsmål og udrede, hvad citater som : "Definitionen på ven og fjende er nationalitet", betyder.

Nu skal jeg lige love for, at der er kommet liv i dem. De ville alle sammen rigtig gerne deltage og kæmpede nærmest lidt om at få lov til at være ansvarlig for at fremlægge de forskellige punkter, når det senere skulle gøres i plenum. De tog alle sammen ejerskab over arbejdet og bragte deres mening og tolkning til bords.

I bogen var verden vendt på hovedet. Nu var det Danmark, der havde fået en diktator og Norge og Sverige havde invaderet os. Mange danskere var flygtet til Melleløsten. De endte i en flygtningelejr, hvor der konstant var strid mellem danskerne og svenskerne. Følelser, som taknemlighed for at været blevet reddet og vrede over at blive misforstået, florerede i lejren. Eleverne kender til mange af de følelser, og kan både trække på det de kender og de kan ligeledes få øje på, at det vi nogen gange kan tolke lidt for hurtigt på, kan have helt andre årsager. Der er ingen tvivl om, at der forud for sådan et litteraturforløb ligge meget planlægning, for at give det den rette værdi.

Eleverne fik samme dag en book trailer, af næste roman de skulle læse. "Giv mig tiden igen" af Sarah Engell.

De fik også hver et øjeblik til at reflektere over, hvad de gerne ville genopleve, hvis de kunne spole tiden tilbage.

Deres svar var rørende; En dag i børnehaven, 1. skoledag, konfirmationen, en kælketur, bage med min bedstemor, bo på landet igen, en rigtig børnefødselsdag osv...

Jeg tror, det er rigtig sundt for eleverne (og alle os andre) at stoppe op og reflektere over de sande værdier i livet. Det synes jeg, jeg ser, når jeg besøger Viborg Friskole.

Så kan det godt være, de var lidt "tamme" ved det oplæg nogle timer tidligere, men jeg fik heldigvis også ser, hvor meget gods der er i dem.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Under mit første besøg, hvor det overordnede emne på hele skolen var Det gamle Egypten, blev der naturligvis rund om på skolen også regnet på pyramidernes rumfang, længde, areal mm.

Jeg var med i undervisningen hos 4. og 5. klasse. De var i gang med et forløb, hvor følgende færdigheder gerne skulle være målet:

- At de kan beskrive egne tegninger af omverden med geometrisk sprog
- At de kan bygge og tegne rumlige figurer
- At de har viden om metoder til at tegne enkle plane figurer, bl.a. med dynamisk geometri-program
- At de kan udpege og benævne forskellige trekanter
- At de kender forskellige vinkler
- At de kan kende forskel på trekanttyper ud fra deres specielle kendetegn

De var godt i gang med forløbet ved mit besøg og alle havde fået styr på de forskellige trekanter og var godt i gang med at tegne rumlige figurer.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Jeg har bl.a. været med 8. klasse i billedkunst. De arbejdede med et overordnet emne som hed: "Under pres".

Ud fra forskellig kendte kunstværker skulle eleverne tolke og analysere værkerne med det fokus at være "under pres". Deres egne erfaringer med begrebet var også blevet gennemgået som en "MINDMAP". Her havde de selv budt ind med, hvad der kunne få dem til at føle sig presset eller ligefrem angst. Havde de selv prøvet det, eller kendte de nogle, der var presset? Hvordan håndterede de det, når de følte sig presset?

Ingen tvivl om, at det var et emne, hvor de kunne trække på egne erfaringer. Der skulle arbejdes med forskellige medier som tegning, maleri, skulptur og medier.

Under mit 2. besøg var jeg med 3. klasse i billedkunst. Animations-skolen var på besøg. 3. klasse skulle deltage i Den Nordiske Animations Konkurrence. Eleverne havde været utrolige kreative, så der blev lavet historier og film over en forelskelse mellem en svensk mand og en dansk kvinde, der mødte hinanden i IKEA, hvor der naturligvis skulle spises kødboller. En anden foregik på Oslobåden, hvor en ung pige, der er i følgeskab med sin mormor, forelsker sig i en ung mand, der står i smoothieboden. I det hele taget var der mange fine, kreative og fantasifulde historier, som eleverne var i gang med at producere. De havde, ud over at være blevet undervist af deres lærer i faget, også fået nyttige tips og kyndig vejledning af en fagperson fra Animations-skolen. Så der var styr på Storyboard, starts scene, zoom, nærbillede og andre fagbegreber og virkemidler.

Musik og Idræt har jeg også været med til. Ud over at der er en masse fagligt indhold i disse kreative fag, så er der også det sociale aspekt, som virkelig gør sig gældende, når alle fornemmer, de har en rolle i at få musikken eller legen til at glide.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Eleverne på Friskolen i Viborg ligger karaktermæssigt over gennemsnit ift resten af Danmark.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

I skoleåret 22/23 kom eleverne ud med et gennemsnit lige under landsgennemsnittet.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Afgangseleverne gik ud af skolen med et samlet gennemsnit på 9,9, hvilket er meget over landsgennemsnittet på

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

Når faget udtrækkes og også i dette fag klarer eleverne sig rigtig godt sammenlignet med resten af landets skoleelever.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Der er ingen tvivl om, at det samlede undervisningstilbud på Viborg Friskole står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det ser jeg hver gang, jeg som tilsynsførende besøger skolen. Materialerne der arbejdes med er relevante og interessante. Der er ligeledes et fint samarbejde med de omgivende institutioner fx Animationskolen.

Karaktermæssigt ligger Friskolen i Viborg højere end resten af kommunen og resten af landet. Især indenfor naturfagene gik det aldeles fremragende, da eleverne afsluttede med et gennemsnit på 10,2 i skoleåret 22/23.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

På Friskolen i Viborgs hjemmeside redegør skolen fint for de værdier den hylder. Værdier som ligeværd og en bevidst stillingtagen til etiske spørgsmål.

Dette gøres, ud over at eleverne møder gode tætte rollemodeller i kraft af lærere og andre ansatte på skolen, ved at eleverne ofte arbejder i emner- og laver produkter, der har en naturvidenskabelig- og samfundsvidenskabelig indfaldsvinkel.

Jeg har været med 9. klasse i kulturfag, hvor de arbejdede med velfærd. De havde tidligere arbejdet med, hvilke værdier og prioriteter de forskellige politiske partier i Danmark repræsenterer.

Eleverne var nu delt op i små grupper, hvor de havde fået til opgave at forsvare en bestemt politisk holdning og debattere den med en politisk modstander.

De havde virkelig forberedt sig godt og var kommet godt ned i materien af, hvad de forskellige politiske grupperinger stod for.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

På skolens hjemmeside står følgende:

"Forældre og personale arbejder med at udvikle børnene til at blive bevidste samfundsborgere, der kan tage stilling til samfundsudviklingen og forstå denne som bestemt af bevidste beslutninger.

Vi ønsker, at det enkelte barn tilegner sig færdigheder, kundskaber og arbejdsformer, der sætter barnet i stand til at analysere, vurdere, tage stilling og handle i et demokratisk samfund."

Det synes jeg, at jeg som tilsynsførende ser mange eksempler på både i det store og det små.

Her er nogle eksempler;

En stor elev er "ansat" til at passe de mindre i morgensfo.

Eleverne er med til at planlægge morgensamlinger og står på skift for afholdelsen af disse.

De oplever i musik og idræt at være en rigtig vigtig brik, der gør, at en leg eller et stykke musik lykkes med deres

deltagelse.

De sætter sig ind i fremmede kulturer og får den spejlet i deres egen.

De arrangerer sponsorkøb til gavn for nogle, der har færre midler, end de selv har. (Jeg mindes, at de har løbet for grønlandske børn, ukrainske krigsflygtninge og i år for Red barnet)

I det hele taget så får eleverne på skolen en oplevelse af, at verden hænger sammen, og at de er vigtige og kan gøre en forskel.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Friskolens værdigrundlag er følgende:

"Vi tager udgangspunkt i FN's menneskerettighedserklæring, hvor hver barns frie udvikling er betingelsen for alles frie udvikling. Derfor er det vigtigt, at gøre det enkelte barn bevidst om sit ansvar over for sig selv og over for fællesskabet."

Efter en drøftelse med skoleleder Henrik Andersen, stod det mig meget klart, at på skolen vægtes fællesskabet meget højt.

Derfor bliver elever med særlige behov heller ikke taget ud af klassene, men der er støtte i klassen, så barnet altid vil føle sig som en del af fællesskabet.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Ikke som princip, men der kan nok godt forekomme situationer, hvor det giver mening.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Der gøres ikke forskel på drenge og piger på skolen. Der er lærere af begge køn på skolen.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Skolen har et elevråd, hvor 2 elever fra 0.-9. klasse er repræsenteret.
Jeg deltog selv til et elevrådsmøde, sidst jeg besøgte skolen.
Her var et sponsorløb til fordel for "Red barnet", ved at blive planlagt.
Der er også tidligere løbet penge ind til fordel for grønlandske børn og til fordel for flygtninge fra Ukraine.
Ud over de stor projekter med velgørenhed for øje, tager elevrådet også stilling til hverdagsting på skolen. Denne dag var det udfordringen med at holde skolen ren, der var på dagordenen. De besluttede sig for, at der måtte flere skilte op med påmindelse om ikke at løbe ud og ind med sko på.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolens ansatte kender til det materiale ministeriet har udsendt om skærpede underretningspligt.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Det er et punkt, som jævnligt kommer op på personalemøder.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Igen i år kan jeg blåstemple Friskolen i Viborg.

Undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det gælder både inden for det humanistiske, det naturvidenskabelige og det praktiske musiske.

Skolen ruste eleverne til at komme ud og deltage i samfundet som demokratiske borgere, der har lært at argumentere, analysere og tage stilling til komplekse problemstillinger.

Skolen lever på alle måder op til dens værdier og sender nogle livsduelige unge mennesker ud i samfundet. Eleverne, jeg talte med, er stolte af deres skole, og de værdier de har fået med. Jeg har mødt flere af dem på Ungdomsskolen, og de har ud over gode kvalifikationer også fået den gave med, at de ved, hvordan de skal gribe nyt stof an. De har lært at lære.

De kommer også afsted fra skolen med mod på mere læring, og det er bestemt en fantastisk kvalifikation.

Sidste år gik hele 94,7 % af afgangseleverne fra Friskolen i Viborg videre til en ungdomsuddannelse. På landsbasis var det 85,6 % og for Viborg kommune var det kun 80 %.

Friskolen i Viborg gør det godt!